

1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์

สุเมธ วรรณเพ็ญภักษ์ : รายงาน

“วราภรณ์ สร้อยคำ” เป็นนักศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เข้าไปศึกษาการผลิตมะม่วงแช่อิ่มของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองสูงใหญ่ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับความนิยมอีกชิ้นหนึ่งในจังหวัด พร้อมมีรายงานการศึกษาอิสระ ภายใต้ชื่อ...การศึกษากิจการจัดการธุรกิจสินค้าในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองสูงใหญ่ ตำบลหนองสูงใหญ่ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น : กรณีผลิตภัณฑ์มะม่วงแช่อิ่ม ซึ่งมีการบอกเล่าเรื่องราวไว้อย่างน่าสนใจ ซึ่งจะนำเสนอ ดังนี้...

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า “มะม่วง” เป็นผลไม้เศรษฐกิจชนิดหนึ่งของประเทศไทย และนิยมปลูกกันมากในภาคอีสาน แต่ปัญหามะม่วงล้นตลาด จนทำให้ราคาตกต่ำก็ยังมีอยู่ทุกๆ ปี ซึ่งเกษตรกรได้หาทาง

กรณีศึกษาสินค้าโอท็อป

“มะม่วงแช่อิ่ม เมืองหม้อแคน”

จากรายงานของนักศึกษามหาบัณฑิต ม.ขอนแก่น

แก้ไขปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการแปรรูปทำมะม่วงตองบ้าง ทำมะม่วงแช่อิ่มบ้าง หรือทำเป็นมะม่วงกวน เพื่อเป็นสินค้าออกจำหน่ายสร้างรายได้เพิ่มเติม และการแปรรูปอย่างนี้ เป็นหนทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มมูลค่ามะม่วงได้ไม่น้อยทีเดียว

จากการศึกษาผลิตภัณฑ์มะม่วงแช่อิ่มของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองงูใหญ่ ตำบลหนองงูใหญ่ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้มีการนำมะม่วงแก้วที่มีอยู่มากมายในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็น "มะม่วงแช่อิ่ม" จนกลายเป็นสินค้าตัวหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กลุ่มมากที่สุดก็ว่าได้ ทั้งได้รับความนิยมนกันเป็นอย่างมาก และในการผลิตยังสามารถทำได้ง่ายขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อนเก็บไว้บริโภคได้นาน เหมาะสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ที่จะรับประทานเป็นของว่าง

มะม่วงแช่อิ่มของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองงูใหญ่ ผลิตออกจำหน่ายภายใต้ชื่อสินค้า "ตราดอกคูณ" โดยลักษณะพิเศษของมะม่วงแช่อิ่มของกลุ่มก็คือ มะม่วงแช่อิ่มจะมีสีเหลืองสวย เนื้อกรอบแน่น รสหวานไม่ใส่วัตถุกันเสีย ไม่ใส่สี ที่สำคัญที่สุดก็คือสินค้าของกลุ่มได้รับการรับรองมาตรฐานอย. เพื่อการันตีคุณภาพสินค้าทุกชนิดของกลุ่มอีกด้วย

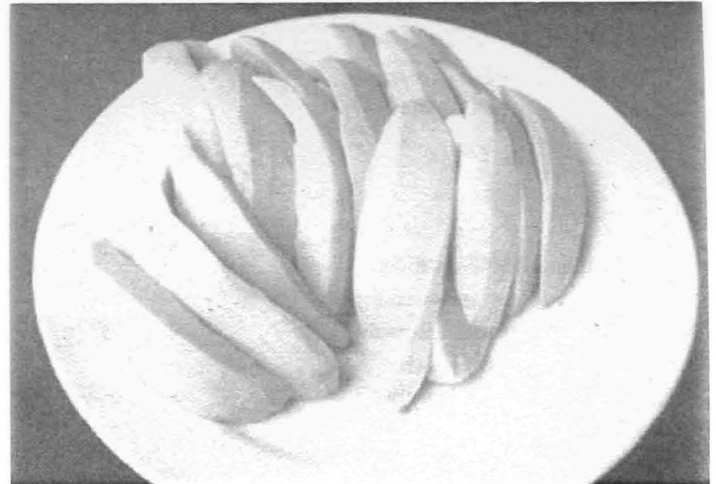
มะม่วงแช่อิ่มของกลุ่ม สามารถสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในกลุ่มมานานกว่า 10 ปี โดยเริ่มแรกนั้น สมาชิกกลุ่มได้รวมตัวกันจากการส่งเสริมของสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอกระนวน ให้เงินสนับสนุนจำนวน 2,000 บาท มีสมาชิกจำนวน 25 คน ซึ่งทางกลุ่มมีกิจกรรมหลักตอนแรกคือ การปลูกผักสวนครัวแปลงรวมเพื่อหารายได้ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม แต่กิจกรรมอย่างนี้ก็ยังไม่สามารถเสริมสร้าง

รายได้ให้แก่สมาชิกเท่าที่ควร ต่อมาได้มีการเปิดรับสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี และขยายกิจกรรมกลุ่มเพื่อหารายได้ให้มากขึ้น

โดยเฉพาะการผลิตมะม่วงแช่อิ่ม สมาชิกกลุ่มได้เข้ารับการฝึกอบรมให้ความรู้และสอนวิธีการแปรรูปมะม่วงแช่อิ่มอย่างถูกวิธี จากเจ้าหน้าที่เคหกิจ สำนักงานเกษตรอำเภอกระนวน ตลอดจนทั้งสมาชิกของกลุ่มเองได้มีการฝึกฝนและพัฒนาฝีมือปรับปรุงคุณภาพเรื่อยมา จนกระทั่งทำให้กลุ่มมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับกันมากขึ้นจนถึงปัจจุบัน ในกลุ่มมีสมาชิกทั้งสิ้น 64 คน สินค้าที่กลุ่มผลิตออกจำหน่าย ได้แก่ มะม่วงแช่อิ่ม มะม่วงหยี มะยมหยี มะขามคลุก กล้วยอบสมุนไพร

ในการแปรรูปมะม่วงแช่อิ่มของกลุ่มนั้น กลุ่มจะเน้นคุณภาพและพิถีพิถันกันตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกวัตถุดิบกันเลยทีเดียว ซึ่งทางกลุ่มจะรับซื้อมะม่วงแก้ว โดยตัดเอาเฉพาะมะม่วงที่มีรูปสวย ปราศจากโรคและแมลง มีขนาดตั้งแต่ 4 ผล ต่อกิโลกรัม ถึง 6 ผล ต่อกิโลกรัม จากนั้นจึงจะนำมะม่วงที่

ได้ไปล้างทำความสะอาดเพื่อตองทันที ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้มะม่วงแช่อิ่มที่มีเนื้อมะม่วงกรอบแน่น เพราะหากมีการทิ้งมะม่วงให้ค้างคืนไว้จะทำให้มะม่วงเหี่ยว เวลานำไปตองและแช่อิ่มเนื้อมะม่วงก็จะไม่กรอบแน่น ทำให้เสียรสชาติได้

เมื่อได้มะม่วงแช่อิ่มรสเลิศแล้ว กลุ่มจะนำไปจำหน่ายตามงานเฉพาะกิจของทางส่วนราชการและเอกชนที่จัดขึ้น หรือที่เรียกว่า งานแสดงสินค้า OTOP รวมทั้งจำหน่ายที่ร้าน OTOP สาขา บ.ช.ส.ขอนแก่น ที่สถานีนขนส่งโดยสารปรับอากาศขอนแก่น ที่ตลาดสดบางลำภูขอนแก่น ที่ร้านศึกษภัณฑ์ ขอนแก่น และจำหน่ายที่ทำการของกลุ่มเอง

ถึงแม้ว่าการจำหน่ายของกลุ่มยังมีสถานที่จำหน่ายที่แน่นอนเพียงแห่งเดียวคือที่ทำการของกลุ่มเอง ซึ่งห่างไกลจากตัวจังหวัดพอสมควร อีกทั้งยังมีการจำหน่ายแบบใส่ถุงพลาสติกขายอยู่ แต่ก็ยังสามารถจำหน่ายมะม่วงแช่อิ่มในปี 2546 ที่ผ่านมามาได้ถึง 40 ตัน เลยทีเดียว ซึ่งหากไม่ใช่เพราะรสชาติและคุณภาพที่ถูกต้องถูกใจผู้บริโภคแล้วละก็ คงไม่ขายดิบขายดีกันจนขนาดนี้ ทั้งนี้ ทางกลุ่มเองก็เร่งพัฒนาทางด้านบรรจุภัณฑ์ให้สวยงามและทันสมัยมากขึ้น หากทำได้สำเร็จ คาดว่ายอดขายมะม่วงแช่อิ่มของกลุ่มจะเพิ่มสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมาอย่างแน่นอน

นางดวงจิต ภูเงิน ประธานกลุ่มแม่บ้านหนองงูใหญ่ บอกว่า มะม่วงแช่อิ่มตราดอกคูณจำหน่ายทั้งปลีกและส่ง มีอยู่ด้วยกัน 2 ขนาด คือ ขนาด 400 กรัม ขายส่งราคาถุงละ 18 บาท ขายปลีกราคาถุงละ 20 บาท และขนาด 1,000 กรัม ขายส่งราคาถุงละ 40 บาท ขายปลีกราคาถุงละ 50 บาท ซึ่งมีราคาที่ถูกกว่ามะม่วงแช่อิ่มยี่ห้ออื่นหรือกลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะมะม่วงแช่อิ่มจากทาง

ภาคกลาง ก็เพราะวัตถุดิบที่สำคัญคือมะม่วงแก้วนั้นจะมีมากในภาคอีสาน และมีราคาถูกกว่าภาคอื่นๆ อีกทั้งไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูง ต่างจากผู้ผลิตที่มีแหล่งผลิตอยู่ทางภาคกลาง และมะม่วงแช่อิ่มของทางภาคกลางจะขายปลีกที่ราคา 70 บาท ต่อกิโลกรัม ขายส่งที่ราคา 55 บาท ต่อกิโลกรัม ซึ่งสูงกว่ามะม่วงแช่อิ่มของกลุ่มมาก ซึ่งหากจะว่ากันถึงด้านคุณภาพและความสะอาดปลอดภัยกันแล้วนั้น กลุ่มก็ผลิตสินค้าที่ได้คุณภาพ และมีรสชาติอร่อยไม่แพ้กลุ่มอื่นๆ เลยทีเดียว

ในปี 2546 ที่ผ่านมา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองงูใหญ่ ได้รับรางวัลต่างๆ ที่รับรองความสำเร็จและคุณภาพมากมาย เช่น ประกาศนียบัตรผลิตภัณฑ์ดีเด่นระดับ 4 ดาว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จาก นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี รางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ประเภทอาหาร จาก นายอภิศักดิ์ พลโยธา นายอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย จังหวัดขอนแก่น และในปี 2547 ยังได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นระดับ 4 ดาว ของจังหวัดขอนแก่น อีกด้วย

หากได้แวะเวียนมาที่จังหวัดขอนแก่น ก็อย่าลืมซื้อหามะม่วงแช่อิ่มตราดอกคูณของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองงูใหญ่ หมู่ 1 บ้านหนองงูใหญ่ ตำบลหนองงูใหญ่ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ไปลองลิ้มชิมรสกัน หรือจะซื้อติดไม้ติดมือเป็นของฝากก็สามารถซื้อหากันได้ที่ทำการกลุ่มและที่ตลาดบางลำภู หรือติดต่อสอบถามได้ที่ นางดวงจิต ภูเงิน ประธานกลุ่มแม่บ้านหนองงูใหญ่ โทร. (07) 215-3261